

SPEDITØRELEV - en erhvervsuddannelse indenfor spedition og shipping

En erhvervsundervisers erfaringer, viden og indsigt igennem 30 år i speditjonsbranchen
Skrevet af Charlotte Askjær Sand / cas@ibc.dk

P.t. ansættes der årligt cirka 300 speditørelever i Danmark. I 2007 var tallet oppe på knap 500 elever. Disse elever er ansat hos DSV Transport, DHL Freight, DB Schenker Transport, TNT, Leman Transport, Freja Transport, Nagel Group, N&K, HPT, Geodis, Tricolore, Prime Cargo og en lang række af mindre speditjonsvirksomheder.

Derudover uddannes der bl.a. også speditørelever hos flg. virksomheder:
CargoGulf i Manchester, Grundfos, BESTSELLER, Dechra Vet, MAN Diesel & Turbo, Royal Unibrew, TripleNine, Kongskilde og F&H.

Cirka 80% af eleverne har en HHX, STX eller HTX baggrund. Større speditjonsvirksomheder ønsker udelukkende at ansætte HHX-elever, da HG- og EUX-elever har et for lavt niveau i forhold til kundernes krav i branchen.

Flere og flere speditjonsvirksomheder kræver, at deres nyuddannede speditørelever tager en akademiuddannelse straks de er udlærte og derefter en Diplomuddannelse. Desuden ønsker man, at cheferne yderligere tager en HD eller en Master. Akademi-uddannelsen er netop blevet opgraderet, således den nu giver direkte adgang til Diplomuddannelsen. Vores kunder uddanner sig, og vi i branchen er nødt til at være på niveau med vores kunder.

Altså er branchen igennem krisen blevet meget mere bevidste omkring, at uddannelse er vejen til succes, hvorfor man ønsker at ansætte elever med et højt fagligt niveau. På sigt *kan* EUX elever måske blive en mulighed for nogle af virksomhederne, men da ingen kender kvaliteten af disse elever, så ønsker man ikke udelukkende at satse på dette endnu. HR-cheferne hos ovennævnte virksomheder udtrykker klart, at de ønsker at ansætte HHX-elever, fordi de ønsker, at eleverne efter de to elevår skal have en akademi- samt universitetsuddannelse.

Det sker oftere og oftere, at unge mennesker, der er faldet fra deres bachelor, bliver ansat som speditørelev, og de kan så færdiggøre deres HD om aftenen eller i weekenden. Der er et stort frafald for bachelorer – hvad skal disse unge mennesker gøre, hvis de ikke kan tage sig en erhvervsuddannelse. Dansk erhvervsliv har brug for disse dygtige unge købmænd, der skal bruge lidt ekstra tid til at gøre deres bachelor færdig.

Hos Blue Water Transport har man mistet tålmodigheden, de mener, der er for meget bøvl med at ansætte HHX-elever, og fremover får man ikke en elevuddannelse hos dem mere. Blue Water uddanner egne Trainee-elever med en HHX baggrund. *I princippet bliver disse unge mennesker ufaglærte!* Blue Water modtager årligt knap 400 ansøgninger til 25 Trainee-stillinger. DSV Transport (verdens 4. største speditør) har i år ansat knap 40 speditørelever, og de har brug for dygtig arbejdskraft i hele verden. Hvis der ikke bliver uddannet nok elever på sigt, vil der ske en skævridding i branchen, da efterspørgslen efter speditører vil stige og dermed også lønniveauet. Hvilket igen vil påvirke alle eksportvirksomheder i DK.

DSV Transport og Leman sender hvert eneste år nyuddannede speditørelever til USA, fordi de er dygtigere, end de folk man kan ansætte i USA. Leman udstationerer desuden danske elever i Norge – som så går på erhvervsskole i DK, fordi de ikke kan ansætte norske medarbejdere med høje nok kvalifikationer. Flere danske virksomheder overvejer også denne model.

Den danske speditøruddannelse er unik i verden, og de danske speditjonsvirksomheder udstationerer danske speditører overalt i verden, netop fordi uddannelsen er på så højt et niveau. Det være sig både til USA, England, Italien, Kina, Bangladesh m.fl. Danske speditører er konkurrencedygtige, og masser af udenlandske speditører har kontorer i Danmark, fordi vi er så dygtige. Der vil være stor risiko for, at kvaliteten daler kraftigt, hvis speditøreleverne ikke mere får en kvalitetsbevidst uddannelse. Der ekspederes meget cross-trade gods via danske speditører – dette skulle vi nødtigt miste til andre lande, fordi niveauet daler.

Der er blevet lavet en aftale til og med 2019, om at HHX-elever fortsat kan få adgang til en speditøruddannelse, og det er vigtigt, at det også er en 2-årig uddannelse i 2020 og derefter. Det vil blive et tab for "firmaet Danmark", hvis vi ikke fremover vil være det bedste land i verden, når det handler om spedition og logistik.

Igennem de sidste 30 år er der blevet uddannet et hav af speditører, og hvis man kigger generelt i branchen, så ser man, at speditører også arbejder hos store eksport- og importvirksomheder i Danmark og i udlandet. Speditører er eftertragtet i erhvervslivet!

Eksempelvis er Logistikchefen hos Danfoss i Rødekro oprindeligt udlært speditør hos Lemman i Padborg. Hos BESTSELLER Distributionscenter i Haderslev har de selv to speditørelere ansat, men derudover har de cirka 10 uddannede speditører ansat, der ikke kun står for hhv. import og eksport, men også salg og logistik. Hos Danfoss i Rødekro arbejder der cirka 25 udlærte speditører. JYSK og Carlsberg har også speditører ansat – og sådan kunne man fortsætte, der er speditører overalt i erhvervslivet i Danmark – og det skal der fortsat være i fremtiden også. Grundfos har altid en eller to elever + seks udlærte speditører. Hvorfra skal disse virksomheder på sigt få dygtig, kvalificeret og især udlært arbejdskraft, hvis uddannelsen forsvinder. I forvejen er der p.t. mangel på dygtige speditører, fordi antallet faldt kraftigt i 2008, da krisen indtraf.

Det koster at uddanne HHX-elever, men præcis spedititionsbranchen har igennem de sidste 30 år ansat HHX-elever – netop fordi de uddannes på et højere niveau. Branchen kan ikke undvære HHX-elever og ligeså omvendt. Eleverne venter blot et par år med deres universitetsuddannelse, og kombinerer praksis med teori – og det giver nogle rigtig gode købmænd, og det har Danmark brug for ☺

Jeg er bevidst omkring det faktum, at det koster noget ekstra at give HHX-elever adgang til enkelte udvalgte erhvervsuddannelser, men især spedititionsbranchen har brug for disse elever. Spedititionsbranchen er en speciel del af erhvervsuddannelserne, og kan ikke sammenlignes med kokke, elektrikere og smede. Derfor bør der laves en lille åbning specielt for få erhvervsuddannelser. Der vil altid være brug for et alternativ til universitetet for udvalgte HHX-elever – og de henvender sig blandt andet til spedititionsvirksomhederne.

Det vil ikke være muligt for branchen at tiltrække nok dygtige EUX-elever, da antallet af EUX-elever er minimalt. Spedititionsbranchen har brug for fortsat at kunne ansætte HHX-elever, der ikke ønsker at tage en universitetsuddannelse i første omgang. 300 elever årligt på landsplan vil ikke gøre den store forskel i forhold til universiteterne – men en KÆMPE forskel for spedititionsbranchen ☺

Alternativet bliver måske, at de store spedititionsvirksomheder i DK starter egen trainee-uddannelse op, ligesom Blue Water allerede har gjort det, for fortsat at kunne tiltrække HHX-elever, der så reelt vil forblive ufaglærte, hvilket absolut ikke vil gavne de unge mennesker eller dansk erhvervsliv.